

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Ion Căpățînă în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2019, în cauza penală, în privința inculpatului

Tacu Stepan XXXXX, născut XXXXX, originar din r-nul XXXXX și domiciliat în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 23.07.2018 până la 13.12.2018;

Instanța de apel de la 17.01.2019 până la 19.02.2019;

Instanța de recurs de la 16.01.2020 până la 06.05.2020.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 13 decembrie 2018, Stepan Tacu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. e) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 85 Cod penal, s-a adăugat la pedeapsa aplicată prin prezenta sentință, parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Strășeni din 19 februarie 2018, stabilindu-i definitiv lui Stepan Tacu, pedeapsă de 5 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a dispus încasarea de la Stepan Tacu în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă de 320 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Stepan Tacu la 02 iunie 2018, aproximativ la ora 12.00, fiind în stare de ebrietate alcoolică și având intenția privării de libertate a persoanei, în timp ce se afla la domiciliul temporar al său din XXXXX, inițiind un conflict cu concubina sa, Zinaida Chicu pe motiv că ultima dorea să plece la muncă peste hotarele țării, Stepan Tăcu i-a aplicat concubinei sale câteva lovituri în regiunea capului și a spatelui, după care a luat un

șiret cu care i-a legat picioarele, iar cu o centură i-a legat mâinile la spate, apoi cu ajutorul unei batiste i-a legat ochii concubinei sale și i-a astupat gura cu tifon.

În continuarea acțiunilor sale infracționale, Stepan Tacu a urcat-o pe concubina sa, Zinaida Chicu pe umărul său și a dus-o în beciul casei, unde a așezat-o jos și cu cureaua de la mâini a legat-o de un par din beci și ieșind din beci a încuiat ușa plecând într-o direcție necunoscută.

Stepan Tacu a revenit peste aproximativ 10 minute cu o sticlă de benzină și amenințând-o pe Zinaida Chicu că-i va da foc, intenționat a stropit-o peste picioare cu benzină și i-a dat foc, însă auzind strigătele puternice a concubinei sale, a stins focul cu apă și a lăsat-o pe concubina sa în continuare în beciul casei aproximativ timp de 15 minute, astfel privând-o în continuare de libertate.

În rezultatul acțiunilor infracționale ale lui Stepan Tacu, conform raportului de expertiză nr.201831D0076 din 13 iulie 2018 cet. Zinaida Chicu i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare sub formă de echimoze pe față și fesiera stângă, combustie termică pe gamba dreaptă, care s-au format sub acțiunea traumatică a unui corp contondent, posibil în timpul și circumstanțele indicate și duc la dereglarea sănătății până la 21 de zile.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Natalia Cuptova în numele inculpatului care a solicitat casarea sentinței contestate și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a-l achita pe inculpat de la comiterea infracțiunii incriminate.

În motivarea cererii de apel, apărătorul a indicat că nu au fost elucidate circumstanțele care cu certitudine ar dovedi vinovăția lui Stepan Tacu, or, reieșind din cele relatate în fața instanței de judecată de către partea vătămată, ea singură s-a incendiat în urma cărui fapt și-a cauzat leziuni corporale indicate în raportul de examinare medico-legală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2019, a fost respins ca fiind nefondat apelul declarat de către avocatul Natalia Cuptova în numele inculpatului, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei pronunțate, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul a comis infracțiunea pentru care a fost condamnat, fiindu-i aplicată o pedeapsă proporțională faptelor comise.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de apel a subliniat că inculpatul Stepan Tacu vina în cele incriminate nu a recunoscut, vinovăția acestuia însă este demonstrată prin declarațiile părții vătămate date în cadrul urmăririi penale Zinaida Chicu (f.d. 112, verso); declarațiile martorilor Maria Ambroci (f.d. 143, verso), Vera Chicu (f.d. 146-147), Mihail Postică (f.d. 152- 153), Silvia Hojnic; procesul-verbal de cercetarea la fața locului din data de 02 iunie 2018 (f.d. 14-20); concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 201831D0076 din 13.06.2018 (f.d. 100); procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 02 iunie 2018 (f. d 27-31); procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 02 iunie 2018 (f.d 32-34); p procesul-verbal de verificarea declarațiilor la locul infracțiunii din data de 06 iunie 2018 cu planșa fotografică (f.d 93).

În această ordine, instanța de apel a menționat că, acțiunile inculpatului corect au fost încadrate potrivit prevederilor art. 166 alin. (2) lit. e) Cod penal, adică privațiunea ilegală de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legată cu răpirea acesteia, cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat critic poziția inculpatului prin care nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. e) Cod penal, indicând faptul că Zinaida Chicu a început să plângă, deoarece i-a spus că trebuie să se despartă, a servit două pahare de vin și s-a culcat după care s-a trezit cu inspectorii de poliție lângă el.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, cele invocate de către inculpatul sunt combătute, atât prin declarațiile martorului Maria Ambroci care a declarat că la 02 iunie 2018 a venit la ea, Zinaida speriată, plângând, cu echimoză pe obraz i-a comunicat că Stepan a bătut-o, a dus-o în beci a legat-o, i-a legat vată la gură, și a dorit să o incendieze cu benzină, după care a solicitat telefonul de la ea pentru a suna la poliție și venind politia Zinaida Chicu a scris explicații colaboratorilor, cât și prin declarațiile martorilor Vera Chicu, Mihai Postică și Silvia Hojnic care coincid cu circumstanțele de fapt derulate, ce ține de învinuirea adusă inculpatului Stepan Tacu.

Cele invocate de către inculpatul Stepan Tacu, mai sunt combătute și prin materialele cauzei penale administrate de organul de urmărire penală, adică concluziile raportului de expertiză medico-legală, prin care se confirmă existența leziunilor corporale la victimă inclusiv și prezența arsurilor, procesul-verbal de cercetare a locului fapte și foto - tabelul anexat la el, unde sunt indicate urmele comiterii infracțiunii, inclusiv procesul verbal de confruntare dintre victimă și

inculpat, inculpatul refuzând de a participa la acțiunea procesual penală și alte documente din dosar.

De asemenea, declarațiile părții vătămate date în cadrul cercetării judecătorești contravin celor declarate la urmărirea penală și nu colaborează cu circumstanțele cazului stabilite în ședințele de judecată, or, victima și-a motivat poziția prin faptul că Stepan Tacu în permanență îi zicea că o v-a lăsa pentru că are pe altcineva, iar ea îl geloza din care motiv după ce Stepan Tacu s-a culcat a luat șireturile, centura și s-a dus în beci, și-a legat mâinile la spate formal și singură și-a dat foc la haine. Așadar, potrivit procesului-verbal de audiere a părții vătămate Zinaida Chicu din 02 iunie 2018, care a fost semnată de către ultima (f.d.42-44), a declarat că la 02 iunie 2018, în jurul orei 10.00, a venit acasă. Ajungând acasă servind alcool, concubinul i-a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea capului, în față, ochiului drept, și în spate, ulterior a luat din cuier de la bucătărie un șiret de culoare negru și i-a legat picioarele. Tot din cuier a luat o centură din piele culoare negru cu cafeniu și i-a legat mâinile la spate. Cu o batistă i-a legat ochii și cu vată i-a astupat gura. Ulterior, a urcat-o la el pe umăr și a dus-o în beciul casei și a legat-o de un pilon de acolo, a încuiat ușa de la beci și a plecat, a revenit peste vreo 10 minute cu o sticlă de benzină a stropit-o pe picioare cu benzină și a aprins, a văzut o pară, a strigat foarte tare și el a stropit cu apă și focul s-a stins. După care a mai lăsat-o în beci legată zicându-i să stea acolo ca să moară de la mirosul benzinei și el a plecat. Apoi peste 15 min. s-a întors, i-a dezlegat ochii și i-a scos din gură vata, i-a spus că o v-a dezlega dar cu condiția ca să nu comunice nimănui și a târât-o afară. Lângă ușa beciului a tăiat șiretul cu care era legată la picior și i-a dezlegat mâinile, ulterior i-a zis să se dezbrace de toate hainele, ceea ce a și făcut. După care hainele, batista cu care era legată la ochi și vată, le-a pus grămadă, și le-a incendiat. Ulterior, s-a dus la magazin, a povestit vânzătoarei pe nume Maria despre ceea ce a pățit și rugat-o să-i transmită telefonul ei ca să sune la poliție și ambulanță.

Totodată, suplimentar partea vătămată la 06 iunie 2018, a declarat că în beci a stat legată aproximativ o oră. Ștefan când a ieșit a închis ușa de la beci cu lăcata și a solicitat să fie recunoscută ca parte civilă, deoarece i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 1 000 lei, adică hainele care i-au fost arse. Despre toate întâmplările i-a povestit vânzătoarei de la magazin pe nume Maria și mamei sale, declarații care sunt veridice care coroborează cu alte probe din cauza penală cercetate în instanța de judecată.

La numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului, instanța de fond a reiterat prevederile art. 6, 7, 61, 75 - 78 Cod penal și le-a aplicat corespunzător. La caz, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care conform

legii penale face parte din categoria infracțiunilor grave, de motivul acesteia, de personalitatea inculpatului a comis infracțiune în termen de probă fiind anterior condamnat pentru infracțiune de violență în familie, la fel săvârșită în privința victimei Zinaida Chicu.

Conform art. 76 Cod penal, instanța de judecată nu a constatat nici o circumstanță ce atenuază răspunderea penală a inculpatului. Conform art. 77 Cod penal instanța de judecată drept circumstanțe agravante a constatat - faptul săvârșirii infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru alte fapte care au relevanță pentru cauza penală.

Astfel, instanța de apel a indicat că, anterior inculpatul a fost condamnat pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni prevăzută de art. 201¹ alin. (1) lit. a) și b) Cod penal de către Judecătoria Strășeni, sediul Central la 19 februarie 2018, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, iar în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, executarea pedepsei s-a suspendat condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 ani, termen în interiorul căruia inculpatul a săvârșit o altă infracțiune.

5. La 27 decembrie 2019, declară recurs ordinar avocatul Ion Căpățînă în numele inculpatului indicând că motivele de fapt și de drept le va depune suplimentar după ce va face cunoștință cu partea motivată a deciziei.

Mai mult, susține că nu a putut face cunoștință cu decizia pronunțată, deoarece nu a fost la data pronunțării, iar pe portalul instanțelor naționale nu a putut să afle informații utile în acest sens.

6. Verificând argumentele invocate de recurent în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, doar în cauzele stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat de către avocatul Ion Căpățînă în numele inculpatului, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul este în drept să declare recurs ordinar în numele său atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Potrivit materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 19 februarie 2019, în prezența inculpatului și avocatului acesta Tatiana Lepădatu, care reprezenta inculpatului, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 19 februarie 2019, aceștia fiind înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate (f.d. 192-195).

Mai mult, din materialele dosarului rezultă că, decizia motivată a fost pronunțată la 19 martie 2019, iar la această ședință din nou a fost prezent atât inculpatul, cât și apărătorul acestuia (f.d. 195).

În recipisa anexată la materialele cauzei se confirmă faptul că la aceeași dată copia deciziei motivate a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2019, a fost înmănată tuturor părților prezente în ședință (f.d. 210).

Astfel, avocatul Ion Căpățînă în numele inculpatului declară recurs împotriva deciziei instanței de apel la 27 decembrie 2019 (vineri), ora 22 și 36 minute, expediază pe adresa de email a Curții Supreme de Justiție o cerere de recurs nemotivată (f.d. 235-240), în acest sens reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar s-a epuizat la 19 aprilie 2019, inclusiv.

Așadar, termenul de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, nu a fost respectat de către recurent, el fiind declarat peste termenul de 30 zile.

Mai mult, recurentul nu aduce careva argumente întemeiate în justificarea motivelor declarării recursului ordinar peste mai bine de 8 luni, acesta susține că va face cunoștință cu decizia că va înainta motivele pe care se bazează recursul, însă nici până în prezent avocatul nu a înaintat o astfel de cerere.

Totodată, Colegiul penal reține, că termenul de declararea al recursului ordinar este absolut și are un caracter imperativ, iar depășirea lui atrage la decăderea din dreptul de a exercita această cale de atac.

De asemenea, Colegiul penal ține să sublinieze în această situație jurisprudența Curții de la Strasbourg, cauza Vieru v. Republica Moldova, nr. 25763/10 din 18.06.2019, prin care a reiterat că, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului „*res judicata*”, care indică caracterul irevocabil al hotărârilor judecătorești.

În astfel de circumstanțe, raportând speța dată la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar, este depășit, prin urmare, recursul ordinar este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Ion Căpățină în numele inculpatului, declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2019, în cauză penală în privința lui *Tacu Stepan XXXXX*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral *03 iunie 2020*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan